

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

74. ÉVFOLYAM

2004 ÁPRILIS

No. 2 (345), Vol. 74, April 2004, USPS 178-560 2. SZÁM

“KRISZTUS FELTÁMADT!” “VALÓBAN FELTÁMADT!”

Olvasd: János 20:1-10.

Húsvét a hit ünnepe. Keresztyén hitünk központi misztériumában Jézus Krisztus üdvözítő kereszthalála és feltámadása áll. János evangéliuma egyszerű szavakkal mondja el a feltámadás történetét. Mária Magdolna kora reggel visszatért a sírhoz, hogy Jézus testének bebalzsamozását befejezze, ezzel is megadván Urának a végtisztességet. Amint a sírhoz ért, látta az elmozdított követ, de nem mert bemenni, hanem azonnal szaladt Péterhez, hogy elmondja neki mi történt. A hír hallatára Péter és a másik tanítvány, feltehetőleg maga János, futva mentek a sírhoz, hogy saját szemükkel is meggyőződjenek arról amiről Mária Magdolna olyan izgatottan beszámolt nekik. Mindez hihetetlennek hangzott. Először a szeretett tanítvány ért oda, mégis hagyta, hogy Péter, akit az Úr közsiklának nevezett, lássa először mi történt. Azután követte őt a szeretett tanítvány is, benézett a sírba és hitt. Ennyi. Nincs több magyarázat. Mégis súlyos szavak ezek.

A húsvéti esemény immáron 2000 éve foglalkoztatja az emberiséget. Mi történt? Hogyan történt? Megtörtént-e egyáltalán? Van-e rá magyarázat? Hol van itt a logika? Nem lehet semmihez sem mérni, hisz még senki sem támadt föl a halálból.

Lázár, akit Jézus feltámasztott, erre az életre támadt fel. A mi Urunk feltámadása azonban valami egészen más. Emberi tapasztalatunk és logikánk küszködik a keresztyén tanítás eme központi tételével, miszerint Jézus föltámadt halottaiból az örök életre, tehát nem erre a földi életre. Nem lélekvándorlás történt, hanem Isten csodálatos misztériuma.

E csodálatos misztériumhoz azonban nem a ráción és a logikán keresztül vezet az út, hanem a szívünkön és az evangélium szavain keresztül. Péter és a másik tanítvány futva érkeztek a sírhoz, benéztek és hittek. A Szentírás ezzel azt akarja

*Krisztus feltámadt,
Elmúlt kín, gyalázat.
Örvendezzünk, vigadjunk,
Krisztus lett a vigaszunk.
Halleluja!
Ha föl nem támad,
Nincsen bűnbocsánat.
Ámde Ő feltámadott,
Áldja Krisztust ajkatok.
Halleluja!
Halleluja,
Halleluja,
Halleluja!
Örvendezzünk, vigadjunk,
Krisztus lett a vigaszunk.
Halleluja!*

Ének a XII. századból

nekünk mondani, hogy mindannyiunknak el kell érkeznünk Jézus sírjához, amely feltámadásának helye. A sír ezért különleges hely számunkra, s abban különbözik más síroktól, hogy ez üres.

Világszerte mutogatják nagy vagy nagyinak vélt emberek sírját. A bolsevik vezér, Lenin, hetven évig volt turista attrakció a Kreml mauzóleumában. Tutankhamon sírja a kincsekkel legenda lett. Az ismeretlen katona sírját államfők koszorúzzák. Mohamed próféta sírja a muszlim világban zarándokhely lett; keresztyén misszionáriusok gyakran halották a Próféta követőitől: “Nekünk itt van a nagy Próféta sírja. Nektek keresztyéneknek meg semmi sincs.” Mindegyik nagy világvallásnak van egy sírja, csak nekünk keresztyéneknek nincs, illetve üres. Dehát pontosan erről van szó!

Míg más sírokban a halál bizonyítékát találjuk, Jézus sírja az élet bizonyítéka, az örök életé. Krisztus feltámadt! S ez annyit jelent, hogy a mi hitünk nem hibavaló. Krisztus feltámadása azt jelenti,

hogy mindaz amit Jézus tanított és amiről beszélt igaz. Krisztus vére valóban megtisztított minket, bűneink bocsánatot nyertek. S ez a hit erőt, vigasztalást, és reményt ad.

De ahhoz előbb nekünk is oda kell érünk Krisztus sírjához, mely egyben feltámadásának a helye is. Az emberek hite Jézus sírjánál támad, s ez a hit Istentől jön. Boldogok akik elérnek a sírhoz, s ott is maradnak Isten örömhírének forrásánál. Húsvét üzenete éppen az, hogy menjünk oda a sírhoz, nézzünk be és higgyünk. Támadjon fel bennünk is Krisztus. A világ nagyobbik része szkeptikus, nem hisz a feltámadásban, de sokszor azért nem, mert mi keresztyének is gyakran kételkedünk benne. Pál apostol szavai ma is időszerűek: “*Ha nincsen feltámadás, akkor Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem.*” (1Korinthus 15:13-14).

Jézus leplei vannak csak bennünk, s ezeken nem látunk túl. Péter és János túl látott rajtuk és hitt. Nem a lepelben hittek, hanem Jézusban, Aki már nem volt ott.

A feltámadt Krisztus azonban továbbra is jön hozzánk egyházunk és keresztyén életünk szentségi gyakorlatán keresztül, a Kereszttségben és az Eucharishtiában, mintegy buzdítva minket, hogy ne a lepleivel törődjünk, hanem az örök élettel, amellyel szentségei révén megajándékoz minket.

Nap mint nap szembesülünk a világ keserves állapotával, a megtapasztalt bűn és gonoszság egyre nagyobb méreteket ölt. De tudjuk, hogy ahol túlarad a bűn, ott túlarad a kegyelem is. Erre a kegyelemre mondjunk hitben igent. Ennek hite tegyen minket is jobbá, amely első lépés afelé, hogy a világ is egy kicsit jobb és emberibb legyen. Hirdessük tehát örvendező és hívő szívvel: Krisztus feltámadt! Támadjon fel hát bennünk is!

Szabó Gábor, ev. lelkész, Warwick, Ausztrália

MAGÁNÜGY?

A törökök félelmetes uralkodója, II. Mohamed szultán hatalmas sereg élén megérkezik Nándorfehérvár alá. Konstantinápoly meghódítójának százötven ezer főnyi seregével, háromszáz ágyújával, és kétszáz hajójával szemben mindössze hétezer várvédő áll készenlétben. Tudják, hogy kilátástalan a helyzetük, ezért reménykedve várják Hunyadi János és Kapisztrán János felmentő hadait. Június vége van az Úr 1456. esztendejében, amikor is Európa-szerzte (III. Calixtus pápa rendelkezése) már javában zúg a déli harangszó, amely a keresztény fegyverek győzelméért fohászoló imára figyelmeztet.

MILYEN SEGÍTSÉG?

Kolozsvár városi tanácsa a 2002-es népszámlálási adatok alapján úgy határozott, hogy idén jóval tetemesebb pénzüsszegekkel támogatja az egyházak tevékenységét, főként a templomok építését, felújítását. Kapcsolatosan D. Mózes Árpád, a Romániai [Erdélyi Magyar] Evangélikus Lutheránus Egyház püspöke így nyilatkozott: "Örülünk annak, hogy a városi tanács az egyházak részére, templomok építésére és javítására nagyobb összegeket utalt ki. Azt azonban sajnálom, hogy lélekszám alapján osztották el az összeget, hiszen nekünk is vannak műemlék-templomaink, épületeink, amelyeket javítani kellene, ennek pedig nincs köze a hívek létszámához. Tehát nem tartom ezt a legjobb elosztási módszernek, de így kell elfogadni. Egyházunk egy tizedét kapta az elmúlt évek támogatási összegének." MSZ

36 MILLIÓS TÁMOGATÁS

Harminchatmillió forint támogatást kapnak idén a határon túli magyar papok, lelkészek a magyar állami költségvetésből. Most először juttat az állam ilyen jellegű anyagi segítséget határon túli magyar egyházi személyeknek. Az újfajta támogatás hasonló ahhoz, amiben a magyarországi kistelepüléseken szolgálatot teljesítő papok, lelkészek részesülnek. A harminchatmillió forintos keret elosztásáról még folynak az egyeztetések, az azonban bizonyos, hogy egy-egy lelkész "éves szinten" százezer forintnak megfelelő összeghez juthat. Ez ugyan csak "csepp a tengerben", mégis hozzájárulhat ahhoz, hogy az érintettek jobb körülmények között végezhesék szolgálatukat. A [hazai] egyházakat nem érintik ezek a költségvetési elvonások. NÜ

ÚJ POZSONYI DÉKÁN

A pozsonyi Koménus Egyetem evangélikus teológiai fakultásának a dékánjává dr. Bándy György öszövetségi professzort, somorjai lelkészt nevezték ki, miután elődje, dr. Kiss Igor, a rendszeres teológia professzora nyugalmoba vonult. Az új dékán rimaszombati születésű, Pozsonyban és Lipcsén végzett teológiai tanulmányait. 1973-ban szentelték lelkésszé, 1979-ben szerezte meg a teológiai doktori fokozatot, s 1990 óta öszövet-

Hunyadi János hadvezér nagyon várja, hogy az Alföldet bejáró Kapisztrán barát összetoborzott keresztshada is az ő zászlaja alá sorakozzon. Sürgető a dolog, mert a szultán szépen halad az ostrom előkészületeivel, és hajóival Zimony fölött elzárja a Dunát. Hunyadi János Keve várának egyik tornyából türelmetlenül fűrkészi a messzeséget. Azután meglátja a közeledő Kapisztrán Jánost. Lesiet a várudvarra, megöleli a betérő, fáradt szerzetest, majd megkérdezi tőle:

"Mondd csak, drága barátom, hol van a seregéd?"

A hetvenesztendő, lánglelkű Kapisz-

ségi tudományokat tanít a fakultáson. Vezetője az országos ökumenikus bibliafordító munkaközösségnek. A dékáni kinevezéshez ezután gratulálunk és a szolgálathoz Isten áldását kívánjuk! LD

INNEN-ONNAN RÖVIDEN

¶ Előző számunkban azt jelentettük, hogy az Ausztráliai Evangélikus Egyház legutóbbi országos közgyűlése elutasította azt a javaslatot, hogy az egyháznak az Ev. Világszövetségben való tagságát "megfigyelő státusról" "teljesjogúra" változtassák. A januári lapzártá után vett értesülés szerint azonban a közgyűlés a javaslatot megszavazta, csak a közgyűlés elnöksége úgy találta, hogy ilyen fontos ügyben kétharmad szavazat többség lenne szükséges. Az igenlő szavazatok ezt a mértéket nem ütötték meg.

¶ A "The Passion of The Christ" c. Mel Gibson-filmet Budapesten és más nagyobb magyar városokban március 25-én kezdték vetíteni.

¶ A március elején Moszkvában tartott vilásközi konferenciára Oroszországból és a Társállamokból csak az orthodoxok, izraeliták, iszlámok, és buddhisták képviselőit hívták meg "vallási türelem" témában. Kihagyták a római katolikus egyházat, s a protestáns egyházakat is.

¶ A francia országgyűlés mindkét háza megszavazta azt a törvényjavaslatot, miszerint állami iskolákban vallási hovatartozást kifejező fejkendőt (muzlim), kipát (zsidók), keresztet (keresztények) viselni nem lehet. A törvényt Chirac Jaques államelnök aláírása szentesíti.

¶ Elejtve a segesvári tervet, az oláh kormány mégis megépíti Turisztikai látványosságul a Drakula-parkot a Bukarest közeli Snagovban. A parkot októberre nyitják meg.

¶ Erdélyben a szászok evangélikus egyházának a lélekszáma 2003 végére 14,770-re csökkent. Ezzel szemben 1939-ben ez a "Landeskirche" 298,000 lelket tartott számon. Jelenleg csak Nagyszébenben, Brassóban, és Bukarestben haladja meg a szász evangélikus hívek száma az ezret. Összehasonlításképpen: Az erdélyi magyar evangélikus-lutheránus egyházban 32,000 lelket mutatnak ki. VAR/INT

rán széttárt karokkal, szomorúan feleli:

"Nincs seregem. Mindent megvettem, ami csak erőmből tellett. Buzdítottam, lelkesítettem az embereket. Kértem őket, fogjanak fegyvert a hitetlenek ellen, és kövessék a magasra tartott keresztet. Mondtam nekik, hogy most a keresztény Európa és hitünk fennmaradása forog kockán."

"Mire ők?" — kérdezi izgatottan Hunyadi.

"Mire ők azt felelték, hogy a hit magány, és hazamentek."

"Nem értem" — csóválja fejét a nagy hadvezér. — "Miért mondták ezt az emberek?"

"Azért, mert ezt hallották a neoliberaisz prédikátoroktól."

"Soha nem hallottam ezekről a prédikátorokról. Vajjon honnan keveredtek ide?"

"Állítólag a huszonegyedik század elejéről. Azt is hirdetik, hogy óvakodni kell a vallási, a nemzeti minőség esztelen felmagasztalásától. Az esztelen felmagasztalók ugyanis veszélyesek, mert képesek az összefogásra, hitük, nemzetük, nyelvük, és kultúrájuk védelmére."

"És ez baj?" — hitetlenkedik Hunyadi János.

"Szerintük igen, mivel ez a felfogás nem modern, nem fér össze az oszthatatlan emberi méltósággal és a másság korlátlan tiszteletével."

Hunyadi nagyot sóhajt, de nem csügged. Néhány nappal később bátran vezeti kis seregét a török ellen. Ereje csekély. Nem tudja felmenteni Nándorfehérvárt. A török sereg pedig beveszi az erődítményt, majd akadálytalanul nyomul az ország belseje felé.

Magyarország védtelenné válik. A lakosság nagy része magáévá teszi az új prédikátorok nézeteit, és az ország hamarosan eltűnik a történelem süllyesztőjében. Mivel pedig eltűnik, a későbbiekben már nincs szüksége sem a Rákóczi-féle, sem az 1848/49-es szabadságküzdelmekre, és persze az 1956-os szabadságharcra sem, amely éppen Kapisztrán Szent János halálának ötszázadik évfordulóján tört volna ki.

Bezzeg ha a hit nem lett volna magány, és a derék magyarok Hunyadi vezérletével megvédelmezték volna hazájukat és a keresztény Európát, akkor ma a magyarországi sajtóban nyomon lehetne követni, hogy egy izgága pártocská miként érez meg-megújuló kényszert arra, hogy bizarr törvényjavaslataival a történelmi egyházakat s a hívő embereket regulázza.

Bánó Attila ("Evangélikus Élet")

✓ Vö. a "Komolytalan Javaslat" c. hírrel a 6. oldalon. □

HÚSVÉT UTÁN ÉLJÜNK HÚSVÉTI HITBEN!

Olvasd: János 11:21-27.

Ez a húsvét előtti történet a betániai Lázár feltámasztását idézi emlékeztünkbe, hiszen Jézusnak és Mártának ez a párbeszéde ebből a történetből való.

Húsvét után – húsvét előtti ige?!

De nem így van-e hitünk dolában is: Húsvét után húsvét előtti hittel élünk. Jézus feltámadása kereken kétezer évvel ezelőtt megtörtént. Hiába pecsételték le sírját. Hiába rendeltek sírja mellé katonákat. De hisszük-e ezt igazán?

Tragikus dolog húsvét után húsvét előtti hitben élni. – Több évvel a II. világháború után az őserdőben rejtőzködő japán katonákat találtak teljes harci készségben. Leszakadtak csapattestüktől és nem tudták, hogy vége a háborúnak. El kellett mondani nekik, hogy Hiroshima és Nagaszaki után Japán letette a fegyvert. – Olyan sokan élnek így a hit tekintetében, akiknek el kell mondani: Vége a háborúnak, Krisztus győzött, feltámadott, él! Húsvét után húsvét utáni hitben éljünk! Isten ígéje minduntalan erre hív minket.

A húsvét utáni hit pedig így szól: Köszönöm, Uram, hogy velem vagy. Jézus feltámadásának egyik ajándéka éppen az, hogy jelenléte nincs már időhöz és helyhez kötve, hogy bármikor és bárhol a világon tanítványai azt tapasztalhatják: Velem van az Úr.

A húsvét előtti hitnek másik jellemző vonása, hogy az üdvösség kérdését elodázza a halál utánra, úgy ahogy Márta mondta: Tudom, hogy feltámad majd a testvérem az utolsó napon. Így gondolkodnak ma is sokan: Az üdvösség nem a ma kérdése. A ma kérdése a megélhetés, a boldogulás, az, hogy miképpen lehet gondjaink szorításából szabadulni, jobban élni, kellemesebben szórakozni. De Jézus az üdvösséget a ma kérdésévé teszi. Nála az élet és halál nem biológiai fogalmak. Nem az él, akinek működik az anyagcsereje, és nem az a halott, akinek megállt a szívverése. Az élet Jézusban van. Aki Hozzá tartozik, az él. Nélküle az ember halott.

Szerintünk először van az élet, aztán jön a halál. Jézus megfordítja a sorrendet. Az ember bűnei miatt halálban van. De kiléphet a halál állapotából és átmehet az életre, ha Hozzá kötődik, Aki a Feltámadás és az Élet.

A húsvéti hit azt jelenti: Halálból átjutni az életre. Így már itt, a földi életben mienk lehet az üdvösség. Sőt azt kell mondanunk, ha most nem lesz a miénk,

akkor a halál után sem reménykedhetünk benne. Jézustól olyan életet kapunk, ami nem vegetálás csupán, ami valóban megérdemli az élet nevet. Ezen az életen a biológiai halál sem győzhet, mert az életet adó Krisztustól el nem szakíthat.

Végül minket is éppen úgy megkérdez, mint egykor Mártát: Mondd, hiszed-e ezt? Márta akkor így válaszolt: Igen, Uram, én hiszem, hogy Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia. Te azok közé tartozol-e, akik Jézus kérdésére ilyen húsvéti hittel válaszolnak: Igen, Uram. Hány-szor mondtunk mi már nem-et, amikor

Jézus magához hívott: Most nem érek rá, majd később. Aztán múltak tékozlón és hiábavalóan az évek és évtizedek. Hány-szor mondtunk nem-et, amikor Jézus küldött: Menj, békülj meg ellenségeddel; menj, cselekedd az irgalmasság tetteit. S mi csak kifogásainkat soroltuk és nem mentünk.

Te ott vagy-e azok sorában, akik Krisztust ma Urunknak vallják, és vállallják a Neki való engedelmisséget? Hiszen csak azok mennek be Isten országába, akik cselekszik az Ő akaratát. Te felismered-e Jézusban Isten küldöttét, Aki a Feltámadás és az Élet, és kérdésére így válaszolsz: Hiszek, Uram! ?

Madocsi Miklós - "Csillagfény"

LUTHER MÁRTON — HÚSVÉTRÓL

[Róma 4:25.] Ha bűneimet magamon nézem, megfojtanak engem. Azért hát Krisztusra kell néznem, Aki bűneimet magára vette. Bűneim tehát mostmár nem rajtam, hanem Krisztuson vannak. Őt fojtogatják. Lássuk, mire mennek Vele?! Bizony földhöz verik és megölik. Uram Isten, mi lesz most Krisztussal, az én Üdvözítőmmel? Nos, jön az Isten, Krisztust előhossa a sírból és megeleveníti Sőt maga mellé helyezi az égbe s mostantól fogva uralomra emeli mindenk fölé. Hát az én bűneim hová lettek? Fennmaradtak a golgotai gyaláztatfán. Ha ehhez hittel ragaszkodom, akkor lelkiismeretem nyugodt, mert hiszen nincsen bűnöm. Dacolok a halállal, ördöggel, bűnnel, és pokollal, mikor gyötörni akar. Megteheti ugyan, mert hiszen Ádám fia vagyok. Meg kell halnom is hamarosan. De mert a Krisztus bűneimet magára vette s meghalt miattuk, halál, ördög, bűn, és pokol mit árthat nekem. Krisztus erősebb náluk, nem bírnak Vele. Kítör a sírjából s földre teperi őket. Azután felmegy a mennybe, megköti ellenségeit, s uralkodik mindenen, mindörökké. Ezért nyugodt a lelkiismeretem. Boldogan örvendezem s nem félek többé e zsarnokoktól, mert Krisztus levette rólam s magára vette bűneimet. Rajta pedig ugyancsak jó helyen vannak!

[1Korinthus 15:17.] Semmiképpen ne tárgits attól, hogy Krisztus halálat és bűndet magára vette. Hiszen Krisztus feltámadását éppen ezért kaptuk ajándékba. Ha nem élek vele, megkárosítom az én Uramat, mert megbénítom húsvéti győzelmét. Pedig a feltámadás nem valami tétlen dald. Sőt arra való, hogy erőforrás legyen. Hogy kísértésben, bűneim rettentése között ne nézzek más egyébre, hanem mindig

csak Krisztus boldogító feltámadására. Aki ezt a győzelmet szívébe vési, máris üdvözült. Viszont, akinek nincs nagypéntekje és húsvétja, egyáltalán nincs annak jónapja egész esztendőben. Sőt egyenesen vége van annak, aki nem hiszi, hogy Krisztus érte szenvedett s támadott fel. Hiszen keresztények is azért vagyunk, mert Krisztusra nézhetünk, mondván: Édes Uram, bűnöm magadra véve Mártonná, Péterre, Pállá lettél s ezzel a én bűnömöt széttapodtad és elnyelted. Bűnöm tehát nem nálam, hanem Nálad van. Te monád. Nagypénteken még minden bűnöm előttem kavarg, de húsvétkor új ember születik, akin nincs többé bűn. Mindez a Te ajándékod, Aki legyőzted bűnömöt, halálatomat, ördögömet.

[1Tesszalónica 4:14.] Krisztus feltámadása mindent magába foglal. Nemcsak az ég-föld és minden rajtalevő megújulását, hanem a mi feltámadásunkat is. Isten, Ki a Krisztust felébresztette halottaiból, megeleveníti majd a mi halandó testünket is, sőt valamennyi teremtményt is, melyek most hiábavalóság alatt sóvárogják szorongva a mi megdicsőülésünket, hogy múlandóságuktól ők is megszabaduljanak. Félig máris feltámadtunk, hiszen a *fej* és a *szív* már mennyben van s csak a hitvénya van hátra, hogy a test is kiszálljon megújulva a sírból. Tagadhatatlan, hogy csüggesztő látvány az emberi holttest. De mi *többet* tudunk, mint amit a szemünk lát és eszünk megért. Mi tudjuk azt, amire csak a hit taníthat meg. Mert lám az ige azt mondja, hogy Krisztus nem maradt a sírban, hanem feltámadt halottaiból. És pedig nem magáért, hanem érettünk. Feltámadása tehát a miénk. Mi sem maradunk a sírban, hanem feltámadva Vele együtt testileg is örök husvétot ünneplünk.

"Jer, örvendjünk keresztények!"

JÁRTAM AMERIKÁBAN!

Meglepetés volt számomra, hogy az Erős Vár legutóbbi, februári számában hosszabb cikk jelent meg 80. születésnapom alkalmából. Köszönetet mondok ezért a megtisztelő megnyilatkozásért és az abban foglalt jókívánásokért életem további folytatására. Sajnos két tárgyi hiba is csúszott a cikkbe, ezért engedelmet kérek ezek helyesbítésére.

Az egyik tévedés az, hogy nem jártam volna az Egyesült Államokban. Tény az, hogy három alkalommal is voltam ott, igaz, kettő ezek közül már jó régen történt.

Első látogatásom 1971 májusában volt az akkor még ALC (American Lutheran Church) néven ismert, leginkább norvég eredetű egyház zsidósággal foglalkozó irodája (Ministry to the Jewish People) meghívására. Akkor én a Norvég Izraelmisszió főtitkára voltam, s háromhetes körutam célja az volt, hogy tájékoztassam az ALC gyülekezeteit az izraeli Haifában építendő evangélikus szeretetotthonról. Ez az otthon elsősorban a holocaustból megmenekült és Izraelben letelepedett közép- és keleteurópai (köztük magyarországi és erdélyi) zsidókeresztények számára készült. A norvég misszió vállalta, hogy összegyűjti az

építés költségeihez szükséges egymillió dollárt. Az iroda akkori vezetője, Hanson Clarence lelkész kíséretében számos evangélikus és más, főleg baptista gyülekezetben tartottam előadást Izraelről, a misszióról, az építendő szeretetotthonról. Résztvettem missziói rendezvényeken is. Az iroda csak angolnyelvű gyülekezeteket iktatott programomba, de mégis sikerült egy délutánt és estét szabadrá tennünk, hogy azt átutazóban Clevelandban tölthessük Juhász Imre lelkésztestvéreméknél. Őt még soproni teológus korából ismertem. A délután folyamán megmutatta mindkét clevelandi templomunkat, s náluk este még néhány más magyar evangélikus lelkésztestvérrel is találkoztam és beszélgethettem. (Hadd tegyem hozzá, hogy maga a gyűjtés eredményes volt, sok más országból is folytak be kisebb-nagyobb adományok a haifai szeretetotthon céljaira, főleg Németországból. Az otthon 1976-ra adósságmentesen épült fel.)

Második látogatásomra az Egyesült Államokban 1976 májusában került sor. Utbanaz Evangélikus Világszövetség egyik bizottsági ülésére a kanadai Saskatoonban, néhány napra megállapodtam Minneapolisban, látogatást tettem az ALC központjában és több Minnesota állambeli gyülekezetben vettem részt missziói rendezvényeken. Többek között résztvettem egy körzeti missziói konferencián Wilmar városában, ahol ellátogattam abba a norvég eredetű, Vinje nevű evangélikus templomba, melyben Ordass Lajos püspökünk neve található a köralakú templom hajójában a német mártír Bonhoeffer Dietrich lelkész és a norvég Berggrav Edvin püspök neve mellett. De ekkor is megálltam Clevelandban; naplóm szerint Brachna Gábor és Juhász Imre lelkésztestvérekkel találkoztam. Mint a korábbi találkozásakor, ezalkalommal is beszélgettünk az európai s amerikai evangélikus rádiómisziós adások összehangolásáról, többek között.

Harmadik amerikai utam 2002-ben volt. Ekkor csak New Yorkig repültem néhány napra. Fő célom az volt, hogy meglátogassam Johnson Gisle volt budapesti norvég lelkész leányát, Gudrunt, aki akkor New York közelében egy szeretetotthonban lakott. Édesapjáról könyvet írtam, s tőle ma-

gától értékes felvilágosításokat és adatokat kaptam a könyvhöz. Egyben az Ordass Alapítvány egyik amerikai elnökségi tagjával, dr. Fry Franklinal is folytattam megbeszélést. – Igazat kell adnom az Erős Vár szerkesztőjének, mikor egy más összeállításban szóvá teszi, hogy az Amerikában járó magyarországi és külföldi magyar lelkésztestvérek legalább egy telefonbeszélgetés erejéig hírt adhatnak magukról. Ezt bizony én is elmulasztottam ezalkalommal, legfeljebb zsúfolt programomat tudnám mentségül felhozni; többek között, hogy a manhattani norvég "tengerésztemplomban" is voltak kötelezettségeim a rövidre szabott, ötnapos látogatás során. Javulást ígérek . . .

A másik téves megállapítás az említett cikkben, hogy nekem lenne köszönhető, hogy a norvég kormány 1956/57-ben 1500 magyar menekültet telepített Ausztriából Norvégiába. *Ebben a döntésben nekem semmiféle szerepem nem volt!* Ezt a norvég kormány határozta így. Viszont engem felkértek, hogy 1956 december elejétől vegyek részt annak a háromtagú bizottságnak a munkájában, amely az ausztriai táborokban meginterjuvolta azokat a magyar menekülteket, akik Norvégiába kívántak kivándorolni. 1957 januárjában elnöke lettem ennek a bizottságnak, s mivel attól kezdve jugoszláv menekülttáborokból is fogadott be menekülteket Norvégia, nekem kellett tárgyalnom a norvég kormány nevében a jugoszláv – kommunista! – belügyminiszterrel a táborok látogatásáról és a menekülteknek 75-ös csoportokban repülőgépen való elszállításáról. Ennek az összesen 2-3 hónapos szolgálatnak a során valóban beszéltem mindazzal az 1500 menekülttel, akiket Norvégia befogadott. Ezen az 1500-as csoporton kívül a norvég egyetemisták szövetsége még száz egyetemistát hozatott ki Norvégiába, s az egyik keresztény ifjúsági egyesület pedig vagy 30 egyedülálló tizenévest. Ezzel az utóbbi két csoporttal nekem nem is volt akkor közvetlen kapcsolat.

A fentebb utalt cikk két tárgyi tévedésének helyesbítéséből lassan már "memoár" lett. Köszönöm, hogy ilyen módon lehetőséget kaptam arra is, hogy néhány emlékemet és tapasztalatomat is megoszthattam a lap olvasóival. – Erős vár a mi Istenünk! – Rade, Norvégia, 2004. február 20.

D. Terray László ny. ev. lelkész

MINDIG ESEDÉKES

az előfizetések megújítása. Erre a figyelmet a címszalagon

Előfizetése lejárt!

jelzéssel hívjuk fel. Kérjük tehát az előfizetések beküldését. Az előfizetés USA-beli címre évi US\$6; kanadai címre évi 8 US vagy 12 kanadai dollár; külföldre évi 15 US dollár. Felülfizetéseket, ill. sajtóadományokat is hálás köszönettel fogadunk. Címünk:

Erős Vár

P.O. Box 770828

Lakewood, OH 44107-0038

Minden kedves Olvasónknak
áldott húsvéti ünnepeket
kíván a Szerkesztőség.
Krisztus feltámadt! Halleluja!

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@aol.com. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni szíveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc., 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

AZ ISZLÁM KIHÍVÁSA

Ha az iszlámról beszélünk, régebben a 150 éves magyarországi török uralomra gondoltunk elsősorban. Ma egy ajatollah képe áll elénk, a testét befedő köntösben és turbánnal a fején. Vagy egy asszony, fekete csadorban, hogy csak a szeme villan elő mögüle. Vagy a közel-keleti harcok, s nem utolsó sorban a világereskedelmi központ néhai kettős tornya.

Mi is az iszlám?

Az iszlám mindent átölölő életforma. Az "iszlám" szó maga azt jelenti: "Alárendelni magadat Allah (az ő értelmezésük szerint: isten) akarátának," lelkiileg behódolni neki. A keresztyének szerint gyermek-anya viszony van Isten és az ember között, a mohamedánok szerint pedig ez a viszony olyan, mint az úré és a rabszolgáé. Bármilyen körülmények közé jussanak is az életben, mindaz Allah akarata és azt el kell fogadni, abba bele kell nyugodni. Ezért a mohamedánok világgépe fatalista. Az iszlám azt tanítja, hogy egy isten van (Allah), és Mohamed az ő prófétája. Szerintük a hívő mellett két angyal áll és figyel. Az egyik a rossz cselekedeteit jegyzi föl, a másik pedig a jót. S majd az ítélet napján mérlegre teszik az ember cselekedeteit. Ha több a jó, akkor a paradicsomba kerül, ahol tovább élvezi majd az életét, ha pedig a rossz, akkor örök szenvedésre kerül, ahol a sátán gyötri. A megváltás azon dől el, hogy milyen az egyes ember.

Az iszlám és a keresztyénség összevetése

Nézzünk meg néhány pontot, ahol kitűnik az óriási különbség a két tanítás és gondolkodás terén.

1. A Korán és a Biblia. A Koránnak semmilyen vonatkozása nincs térre és időre, mivel (a mohamedánok szerint) maga Allah írta. Mohamed megkapta és ugyanúgy továbbadta. Hibátlan, mert egyetlen ember sem vett részt a létrehozásában. A Bibliát pedig emberek írták, ezért tartalmazhat hibákat. A muzulmánokat megdöbbeníti, amikor azt látják, hogy a keresztyének milyen lazán bánják a Bibliával. A keresztyének is ismerik Isten Igéjét, amely a Korán szerint is örökké létezett és a földre jött. Ez az Ige azonban nem könyvvé és betűvé lett. János evangélista szerint, hanem testté (János 1:1-14). Ez az Ige Jézus Krisztus. A Biblia pedig eszköz, amely megismertette Övele.

2. Allah vagy Isten? A muzulmán általában naponta 68-szor imádkozza: Allah akbár, azaz: Allah nagyobb. Ha szenved, baja van, sorskérdések jönnének elő, ez a válasza: Allah akbár. Allah túlságosan nagy ahhoz, hogy közössége legyen az emberekkel. Még a Paradicsomban is: gondoskodik az övéiről, ételt ad nekik, - de távol marad tőlük. Allah nem ereszkedik le az emberekhez. Ha szól, akkor azért, hogy kiössza parancsait. Hogy igazodik-e ehhez az ember, az az ő problémája. Aki pokolra jut, az pokolra jut. Hogy szenved az ember, az sem érdekli. És nem boldog, amikor emberek üdvösségre jutnak. Nem vállal közösséget az emberrel, nem köt szövetséget vele, mint az Ószövetség népe. Nyitott kérdés marad, hogy hova jut az ember, mert Allah semmire sem kötelezte el magát. A mohamedán hit törvény-vallás: a

hívó nem istennel (Allahal) beszél, hanem a törvénnyel kell összhangba kerülnie.

Az Istennel való kapcsolatban ellenben mi keresztyének ismerjük a "megtisztítás", "kiengesztelés" fogalmát. A keresztyének Istene nem kereskedő, aki árut kínál, hanem Atya Ő, Aki gyermekei visszatérésére vár. S ha a keresztyén engedelmeskedik Istennek, az nem azért van, hogy irgalmas legyen hozzá, hanem azért van így, mert már irgalmas hozzá az Úr. Csak ha valamiképp el tudjuk magyarázni az Allah és a Biblia Istene közti különbséget, akkor indul el érthető párbeszéd és misszió. A különbség nem az egyes parancsolatokra, hanem Isten lényegére vonatkozik. Mivel a Biblia Istene közel akar jönni az emberhez és meg akarja menteni, ezért lett Jézus Krisztus emberré és ezért halt meg emberként értünk. Aki nem tudja elképzelni Isten szeretetét, az azt sem tudja megérteni, hogy Isten emberré lett.

3. Mohamed vagy Jézus? Mohamed meghalt és utódaira egy máig húzódo vitát hagyott arra vonatkozóan, hogy ki veheti át, mint kalifa, az ő vezető szerepét. Jézus is meghalt, de föltámadt és újra él, s máig is elvezet embereket arra, hogy megbékéljenek egymással. Mohamed látható isteni országot akart megvalósítani, Jézus pedig elhozta Isten láthatatlan Országát, amelynek minden ember tagja lehet, bárhol is él e földön. Mohamed az iszlám hagyomány szerint átélt néhány csodát, az Úr Jézus pedig maga is tett csodákat. Megtérésre hívott és új életet adott. A missziói párbeszéd éles ponthoz érkezik, amikor végül Jézus isteni igényéről van szó. A váltságvált nem fogadják el, mert az számukra irracionális. S nem gondolnak bele, hogy épp azt jelenti, hogy Ő Isten, hogy nagyobb tud tenni, mint amit a mi korlátozott értelmünk és logikánk el tud képzelni.

4. Saria vagy törvény? Az iszlámban a saria az üdvösség forrása. A mérce, amely alapján isten dönt, hogy hova jutunk. Az iszlám: alávetettség a parancsolatoknak. A keresztyén ember pedig Jézus Krisztusba kapaszkodik. A keresztyének törvényének az az értelme, hogy segít az Istennel való kapcsolatban és véd az Ő útján való járásban.

5. Bűnök vagy bűn? A mohamedánoknál csak egyes bűnök vannak. Nálunk keresztyéneknél a bűn az Istentől való elszakadás, és ennek következményei csupán az egyes bűnök. Tehát a bűn tekintetében először is az Istennel való kapcsolatot kell helyreállítani.

6. Predestináció. Az eddigiekből világosan látható az a fatalizmus, amely kéréllhetetlenül kijelöli a muzulmán hívő életútját. S ezt beleyugvással, beletörődéssel kell fogadnia (vö., "iszlám").

7. Hol a szeretet? Isten döntési szabadsága miatt tehát az ember bizonytalanságban marad az ítélet napját illetően. Ezzel szemben a Biblia Istene nem csupán szeretettel cselekszik, hanem Ő "a szeretet Istene" (2Korinthus 13:11), Ő maga a szeretet (1János 4:8,16). Ez a szeretet a mozgatója minden cselekedetének, melynek csúcspontja az, hogy megszületett Fiát, Jézust küldte közénk és adta értünk. Jézus az Isten szeretete köztünk (1János 4:9).

Minden szeretet Istentől származik, ezért: "Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet az Istentől van. És mindaz, aki szeret, az Istentől született, és ismeri Istent" (1János 4:7). Az 1Korinthus 13-ban világosan áll előlöttünk, hogy szeretet nélkül a prófécia, az ismeret, a hit, az áldozatkészség semmit sem ér. A szeretet: a Bibliai üzenet középpontja

Az iszlám kihívása

Az iszlám a világ egyik leggyorsabban növekvő vallása, kb. egymilliárd hive van. A világon minden ötödik ember mohamedán. Az iszlám világ Nyugatafrikától és Európától egész Ázsia végéig terjed. Nemcsak olyan országokat foglal magában, mint Szaúd-Arábia, Irán, Törökország, Szíria és Líbia, hanem Indiát, Kínát, Indonéziát és a volt Szovjetunió középpásziái köztársaságait is. Ázsiában található a négy legnagyobb mohamedán ország: Indonézia, India, Pakisztán és Banglades.

Az iszlám a leggyorsabban növekedő vallás Európában. 1949-ben kezdett működni az első mecset Hollandiában és mára több mint 200 iszlám istentiszteleti hely van náluk. A holland lakosság több mint 2%-a mohamedán. Németországban is közel 3 millió mohamedán él. 1970-ben három, 2002-ben pedig már 2200 mecset található Németországban. Nagyrészt az iszlám országokból kivándorlók miatt növekszik a mohamedánok száma, de sok európai is áttér a mohamedán hitre annak a lelki vákuumnak a során, amely földrészünkön körülvesszi; legelső sorban pedig azok a nők gyarapítják számukat, akiket mohamedán férfiak vesznek feleségül. Mindezt segíti, hogy különböző nemzetközi iszlám szervezetek nyújtanak támogatást iszlám kulturális központok és intézetek létesítésére.

Afrika déli részén is terjed az iszlám. Kuvait pl. fölvállalta, hogy Malawi területét behálózza mecsetekkel. Terve, hogy egymástól 20 km-re mindenhol megtalálható legyen egy egy belőlük. Szaúd-Arábiának hasonló programja van Zambiát illetően. Szóval, az egész világon előretörően van az iszlám.

Magyarországon is! Érdekes, hogy már a rendszerváltozás előtt, a 70-es években mit tapasztalhattunk. Amikor még semmiféle keresztyén kisegyháznak nem adtak működési engedélyt, sőt erősen korlátozták őket, a mohamedán felekezet engedélyt kapott működése beindítására. Milyen tudott vagy észre nem vett erő működött e mögött? Egyébként ma is így tapasztaljuk: minden mehet, vallás, ideológia, okkult irányzatok, csak az igazi keresztyénség nem. (Valahol a 60-as évek végén egy kollégiumban mindent lehetett csinálni: teljesen elázott részegségben az ablakon át hazajönni, néhányaknak a tanárokat palira venni, jögi ülésben óráig elmélkedni – akkor a szobán lábujjhegyen mentek át a többiek –, de ha valaki naívan leült az ágy szélére Bibliát olvasni és imádságra hajtotta le a fejét, az a legnagyobb gúny tárgya volt . . . Így nem lehet mohamedán- és pogánymissziót végezni.)

A nyugati keresztyénség missziója

Mégis, noha földrajzilag és demográfiailag ilyen jelentős csoportról van szó, s noha a mohamedánok erősen propagálják az egész

világon a hitüket, csak kb. 2000 keresztyén misszionárius munkálkodik közöttük. Miért fordít az egyház ilyen kis erőt egy ilyen nagy missziói mezőre?

Először is, a keresztyének szíve általában elég érzéketlen a mohamedánok iránt. Ugyanakkor az is igaz, hogy sok mohamedán nem fogékony az evangélium iránt. Mert az iszlám több nekik, mint vallás: az számukra a kulturális örökségük összefoglalása. Úgy érzik, hogy ha keresztyénné lesznek, akkor ezzel megtagadják az örökségüket és országuk árulóivá lesznek. Sok esetben, ha egy mohamedán keresztyénné lesz, akkor családja és barátai teljesen elfordulnak tőle és kitagadják. Ezt nem könnyű elviselni, különösképpen is, ha nincs egy gyülekezet, amely az ennek nyomán fakadó űrt betölthetné.

A legtöbb mohamedán úgy érzi, hogy a keresztyénség semmit sem kínál neki. Ha viszszatekintenek a történelmükre, úgy látják, hogy a keresztyénség gyakran csak rossz hírt jelentett számukra. A keresztesháborúkban azt látják, hogy a mohamedánok tízezrei haltak meg, hogy a keresztyének igyekeztek elfoglalni a Szentföldet. A közelmúltban is a kolonialista erők könyörtelen hatalmát látják maguk mögött. Aztán mi van a mai úgynevezett "keresztyén országokkal"? Egy mohamedán ezt a kérdést tette föl: Ha Amerika keresztyén nemzet, akkor miért árad innen a legpiszkosabb szenny az egész világba? (Nem említve a volt Szovjetunió politikai, ideológiai, és erőszakbeli tevékenységét.)

Az evangélium iránti ilyen ellenállás miatt az egyház missziói lelohadt a mohamedán világ iránt. Szívesebben használjuk föl eszközeinket ott, ahol az előrehaladás könnyebb és az eredmény nagyobb határfokú. A nyugati világ olyannyira eredményorientálttá vált, hogy nem akarja erejét és idejét olyan dolgokba befektetni, amelyeknél az eredmény esetleg csak hosszú évek után jelenik meg.

Az ún. keresztyén nyugatnak ki kell törnie ebből a bűnültségből. A mohamedánok 80%-a sosem hallotta az evangéliumot. S valóban, ez kemény missziói mező. Tényleg sokszor testi bántalmazásnak lehetnek kitéve a keresztyének mohamedán területen. De mindig magunk előtt kell látni azt a tényt, hogy a mohamedánoknak ugyanúgy szükségük van Jézusra, mint nekünk, és Jézus értük is ugyanúgy meghalt, mint értünk. Bizzunk abban, hogy Isten végtelenül nagyobb, mint bármely probléma vagy nehézség, amellyel szembe kell néznünk, amikor el akarjuk érni az iszlám világot. Végezni kell hűségesen a magvetést, és az eredmény módját, mennyiségét és idejét az Úrra kell bízni. Sosem fölösleges a missziói munka. Még ha nemigen látjuk is az eredményét.

Imádkoznunk kell Istenhez a mohamedán világért. És kérnünk kell, hogy adjon több munkást a mohamedán területen. Olyan munkásokra van szükség, akik tapasztalják saját életükben Isten természetfölötti erejét és az Ő hatalmára alapozzák szolgálatukat.

A mi misszióink

Egy nálunk járt amerikai lelkész, teológiai tanár a következőkről számolt be: A szeptember 11-i események első évfordulóján

New York-ban közös emlékünnevet tartottak a különböző vallások képviselői: keresztyének, zsidók, mohamedánok, buddhisták. S ezen az alkalmon a keresztyén lelkészek imáikban gondosan kerülték Jézus megszólítását. A többiekre való tekintettel, míg mindenki más a maga módján imádkozott. Szomorú kérdés: Hol van itt a misszió? A missziói lelkület és buzgóság. A lelkek mentéséért érzett felelősség. Hogy Jézus nélkül elvész a világ! S ennek a buzgóságnak saját hazánkban, Magyarországon kell kezdődnie. Tudjuk, sok a névleges keresztyén. Az ismert, névlegesen kétszáz ezer evangélikusból elég kevesen járnak a gyülekezetbe; s közülük még kevesebb az odaszánt életű hívő. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint pedig 300 ezren vallották magukat evangélikusnak. Hogyan találjuk meg ezeket a "rejtőzködő keresztyéneket"? És, szintén a népszámlálási adatok szerint, a lakosság egy negyede nem tartja magát vallásosnak. Ez a több, mint kétmillió lélek pedig direkt missziói terület kelene, hogy legyen. Megőrizni akarjuk erőlenedő gyülekezeteinket, "megmenteni" pusztuló szórványainkat, vagy a missziói parancs szerint menni, széles e hazába és embereket Krisztushoz vezetni: új életre és üdvösségre?! S akkor majd nyerne elhivatást sokan a külszázára is, benne az iszlám népek közti misszióra is. Mert őket is szeretjük Krisztus szeretetével.

Kihívás a keresztyének számára

Mivel már Európában is köztünk élnek a mohamedánok és végzik térítő munkájukat, mi sem maradhatunk némák. Semmiképpen sem magánügy a keresztyénség, hanem meg kell vallanunk az Ő kijelentett igénye alapján, hogy egyedül Ő az Út, a Megoldás.

1. Eld meg a reményt! 1Péter 1:3: A hívő életében világos kell, hogy legyen az élő reménység. Az ABC fegyverek árnyékában sokat beszélünk ezekről a veszélyekről. De az élet Reménységéről is bizonyítást teszünk-e családunkban és barátaink között? Istentiszteleteink sugározzák-e Istenbe vetett bizodal-munkat?

2. Élj közösségben! Cselekedetek 4:32: Ez az ígérés egy üldözött gyülekezetéről ad tudósítást. Közösségük nagy hatással volt a kívülállóira is. Jézus gyülekezetében az egyénkedésnek véget kell érnie. Kölcsönösen segítsük és buzdítsuk egymást. A másodrangú különbségeket pedig tegyük félre, hogy a hit központi kérdéseiben erősen megáll-hassunk.

3. Élj segítőkészen! Galata 6:10: Az emberek figyelnek bennünket. Cselekedeteinket akarják látni. Családi életünkben, a szomszédokkal való kapcsolatban. Nem várhatod el szomszédjaidtól, hogy érdeklődjenek hited iránt, ha téged nem érdekel az ő életük.

4. Adj számot a hitedről! "Mindenkor készek legyetek számot adni a bennetek lévő reménységről..." 1Péter 3:15. Beszélj a Jézus Krisztusba vetett hitedről. El tudod mondani öt frappáns mondatban, hogy miért hiszel Jézusban? Mit válaszolsz, amikor az emberek a világban való szenvedés felől kérdeznak? Mit mondasz, amikor az emberek azt mondják, hogy valahogy minden vallás Istenhez vezet? Meg tudod-e úgy fogalmazni a vála-

szodat, hogy a másik oldal számára valóban segítség lehessen? Szeretetet sugározza. Nem csak arra van szükség, hogy a véleményedet elmondod, hanem hogy válaszd segítség legyen neki a hitre jutásban. Hallgasd meg, értsd meg az ő fölfogását és hitét is, akkor jobban tudsz válaszolni a benne fölvetődő kérdésekre.

Végszó

Az iszlám kidomborítja saját látása szerint a maga előnyeit. Ennek fényében különösképpen is követelmény számunkra, hogy a Jézus Krisztusba vetett hitünk nagyságáról és páratlanságáról bizonyítást tudjunk tenni. A mohamedán hívőnek szent a Korán és annak megkérdőjelezése számára a hitnek, Isten létének a megkérdőjelezése. Ha számunkra is mindenek fölötti tekintély a Biblia, a Szentírás és annak hirdetése és olvasása során mindig Jézushoz jutunk, mint bűneinkből Szabadítóhoz, akkor elvégeztük szolgálatunkat. S remélhetjük sokak, egyre több mohamedán megtérését Krisztushoz, itt Magyarországon is. Széll Bulcsú, ev. lelkész (Budapest)

KOMOLYTALAN JAVASLAT

A történelmi egyházak képviselői komolytalannak, értelmezhetetlennek, illetőleg tévedésen alapulónak nevezték a Szabad Demokraták Szövetségének a bejelentését, amely szerint a párt javaslatot nyújt be az Országgyűléshez annak érdekében, hogy az egyházak hitéleti tevékenységét a jövőben ne közpénzből, hanem a hívők felajánlásaiból finanszírozzák.

"A Magyarországi Evangélikus Egyház számára nem kérdéses az állam és az egyház teljes szétválasztásának elve, ezért mindig nyitott volt az egyházfinanszírozás mindkét fél számára elfogadható, végleges megoldásán való munkálkodásban. Így felszabadultunk vagyunk arra, hogy az optimális módszer megtalálásához többféle koncepciót végig gondoljunk" – közölte az egyház szóvivője. Hafenscher Károly írásban eljuttatott nyilatkozatában kiemelte, hogy érdeklődéssel fogadták Demszky Gábor mondatait, sajnálják ugyanakkor, hogy a főpolgármester "több ciklus óta gyakorlati tiszte alatt még nem folytatott – személyes találkozó formájában – párbeszédet az egyházak vezetőivel."

"Ez a jelen téma szempontjából is fontos lehetett volna, így előkészítetlen és megalapozatlan a felvetés" – tette hozzá Hafenscher Károly, aki levelében rámutatott arra, hogy az állam nem a hitéletet támogatja, hanem a közhasznú működést segíti elő.

[Hasonló értelemben nyilatkozott Veres András püspök a Magyar Katolikus Egyház, dr. Bölcskei Gusztáv püspök a Magyarországi Református Egyház, és Zoltai Gusztáv a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének a részéről. – Sz.]

✓Vö. a "Magánügy" c. cikkel a 2. oldalon.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• D. Szebik Imrét, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökét méltatták 65. születésnapja alkalmából. Ehhez röviden szeretettel és szívből hozzátesszük: Isten éltesse, Püspök Úr!

• Protestáns Újságíró Szövetséget létesítettek Magyarországon, mivel "szükség van olyan szervezett testületre, melyben a protestáns egyházközei újságírók és médiamunkások hosszútávon cserélhetnek véleményét, tapasztalatot".

• Magyarországon az Alkotmánybírósághoz fordult a három történelmi egyház és a zsidó hitközségek szövetsége, hogy az esélyegyenlőségi törvény alól mentesüljenek tekintettel autonómiájukra és hitelvi tényezőkre.

• Kemenesmihályfa, Kemenesmagasi, és Vönöck ev. gyülekezetei februárban harmadszor rendezték meg évi borversenyüket. Az asszonyok között pogácsasütőversenyt tartottak. A bírálóbizottság elnökeként Smidélíusz Zoltán nemespátrói ev. lelkész tevékenykedett.

• Órimagyarósdon Farkas Sándor, Mezőberényben (I. kerület) Lázárné Skorka Katalin az ev. gyülekezet új lelkésze.

• A siófoki — Makovecz Imre tervezte — ev. templom új sipos orgonáját, mely a budapesti Aquincum Orgonagyárban készül, május 23-án avatja fel Ittész János püspök. Az akkor először megszólaló orgonát az avató Istentiszteletet rádióval való közvetítésével országsszerte lehet majd hallani. Nyárra már tervezik az orgonahangversenyeket.

• Miután az ev. egyházban ennek az évnék a kezdetén megszüntették "a tót utazó lelkészséget", az Országos Tót Lelkeszi Szolgálat ügyeinek az intézését ezentúl a budapesti tót ev. gyülekezet lelkészére, Szpisák Attilára bízták, megállapítván, hogy a magyarországi tótok között végzett lelkészi szolgálat az anyanyelv és a tót identitás ápolása szempontjából kiemelkedő jelentőségű.

• A budafoki ev. egyházközség gyülekezeti központjához épülő új szárnyának az alapkövét helyezték el ünnepélyesen.

• A hazai országos ev. egyházi elnökség határozata szerint valamennyi gyülekezetből a böjt I. vasárnapjának az offertóriumát a csíkszeredai ev. templom építésének a költségeire ajánlották fel.

• Böröcz Sándor meghurcolt ev. lelkészről 60 perces dokumentumfilmet készítettek és mutattak be "Kiáltás a mélyből" címmel. A bemutatón beszédet mondott Pokorni Zoltán, a Fidesz Magyar Polgári Szövetség alelnöke. Böröcz Sándor 1938

óta ev. lelkész, 1945-ben hurcolták el; hat és fél évet a szibériai Vorkután raboskodott. 1956-ban szabadult, de lelkészi szolgálatot többé nem végezhetett. Emlékirata, "Kiáltás a mélyből" címmel az Ordass Lajos Baráti Kör kiadásában 1993-ban jelent meg.

• A budapesti Belváros-Lipótvárosi Önkormányzat az 1904-ben, tehát 100 éve alakult Lutheránia énekkarnak magas művészi színvonalú tevékenységéért Kölcssey Ferenc-díjat adományozott.

• A 80 éves múltra visszatekintő Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület és Anyaház igazgatólelkészeként Veperdi Zoltánt és beosztott lelkészként Herzog Csabát iktatták be ünnepi Istentiszteleten.

• "Közeledik az Európai Unióhoz való csatlakozásunk időpontja. Mindnyájunk érdeke, hogy kisvállalkozóink ne menjenek tönkre, hogy ne engedjük elsorvadni a magyar élelmiszeripart, mezőgazdaságot, ne váljunk a külföldi tőke piacává. Ehhez le kell szoknunk arról a beidegződésről, mely szerint az a jó, ami külföldi. Ma már ez nem is igaz, sok a kitűnő magyar áru, csak tudatosan keresni kell, meg kell vásárolni. Ha nő irántuk a bizalom, még több, még jobb lesz a kínálat" — írja Kovács Mária a budapesti "Evangélikus Élet" c. hetilapban. A cikk ismerteti azt a két mozgalmat, mely minőségi magyar árucikkeket igyekszik forgalmazni. Az egyik "Válassz a magyart!" jelíggel minden igazoltan magyar árut piros-fehér-zöld zászlócskával jelöl (magyar áru az, amelyet Magyarországon bejegyzett cég gyártott, tulajdonosa ott adózik, s a profitot ott költi el). A másik mozgalom jelmondata "Szerelem, mert Magor", s a Nimród-fi Magort ábrázoló pecséttel jelzi a magyar minőséget. Pl., a Magor-kenyér egy hét múltán sem morzsál, vagy a szalámi és más élelmiszer tartósítószerrel nem tartalmaz. "Közös az érdek, mindnyájunknak össze kell fognunk. Sürgősen, elszántan és kitartóan" — fejeződik be a cikk.

Ev. Élet et al.

IMÁDKOZZUNK!

Mennyei Atyánk! Mindent megteszel azért, hogy boldogok legyünk. Megadod mindennapi kenyerünket, megbocsátod bűneinket. Erőt adsz, hogy munkánkkal szebbé tegyük földi életünket. Hitet adsz, hogy reménységgel tekintsünk az örök élet felé. Örömmel és hálával áldunk Téged minden ajándékodért, az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
 Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonaszáma: 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

Ünnepi Istentiszteleteink: Virágvasárnap, április 4-én; nagypénteken, április 9-én úrvacsoraosztással; húsvétkor, április 11-én úrvacsoraosztással de. 10 órakor kénytelen; húsvétkor úrvacsoraosztással 7:30-kor angolul, melyet húsvéti reggeli követ. 9-kor. ■ Betegtek számára Úrvacsorát szolgál ki a lelképásztor. Hívják telefonon a látogatási idők egyeztetésére a 216-941-2212 számon, pontos üzenetet hagyva az üzenetrögzítőn. ■ A húsvéti örömmüzenet hirdetése nagy feladata Krisztus áldozati műve örököseinek. A sok más feladat mellett fordítsunk időt, hogy hirdessük Isten szerelmének hatalmát, amit végrehajtott szent Fia által. Ezzel biztatjuk és képesítjük egymást az örök élet reménységében való életre. "Ne szomorodjunk, mint azok, akikben nincsen reménység", hanem örömmel vigadjunk Isten kegyelme jóságában, amit fenntart azoknak, akik hisznek Jézus Krisztusban. Legyen a feltámadott Krisztusnak az ereje mindannyiunk reménysége. Istentől gazdagon megáldott húsvétot kívánunk minden keresztényen magyar testvérünknek. —JSF.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásy Zoltánné

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkeszi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Ha képes vagy minden reggel a fényt megcsodálni, ha boldog vagy, mert szeimeid látnak, kezeid éreznek, lábaid járnak, ha énekel, mert dobog a szíved: akkor életed megújul. / Ha tudod, hogy élsz; ha úgy gondolkodsz, hogy a mai nap az első életed hátralevő idejéből: életed megújul. / Ha tiszta tekintettel nézel az emberekre és a dolgokra, ha tudsz még nevetni, ha tudsz örülni az életed útján nyíló kis virágoknak: akkor életed megújul. / Ha hiszel a Feltámadott Krisztusban, akkor az életed megújul! / Ezekkel a gondolatokkal köszöntöm Kedves Testvéreimet! ■ Ünnepi Istentiszteleteink: április 8-án nagycsütörtökön este 7:30-kor angol, Úrvacsorával; április 9-én nagypénteken délelőtt 10:45-kor magyar, Úrvacsorával, este 7:30-kor magyar, passióolvasással, úrvacsoraosztással; április 11-én húsvét vasárnap reggel 9:00-kor angol, Úrvacsorával, 10:45-kor magyar, úrvacsoraosztással, magyar iskolásaink szolgálatával. A két alkalom között húsvéti reggeli a Női Kör rendezésében. ■ Minden pénteken du. 3:30-kor magyar iskola, vasárnap 10:45-kor Gyermekestentisztelet várja gyermekeinket! ■ Május 23-án tartjuk évfordulós Istentiszteletünket, utána ebédünket; gyülekezetünk azon a napon ünnepli 68. születésnapját. Kérnénk szépen legyenek szívesek ezt a dátumot felírni a nap-tárunkba, jöjjenek el tiszteljenek meg jelenlétükkel. ■ Június 26-án szombaton este 7-kor zenés irodalmi estet szervezünk templomunkban, utána vacsorával, táncos egybekötött baráti összejövetelt mindazok számára, akik elfogadják meghívásunkat. Pontos, részletes tájékoztatás a következő hirdetésben. ■ Beteg testvéreinket hordozzuk imáinkban: Kemes Ilnát, Drexler Erzsébetet; a Jóisten adjon nekik testi-lelki megerősödést, gyógyulást. Szolontai Vilma testvérünket kísértük el életének utolsó állomásához. Isten adjon neki örök életet, szeretteinek vigasztalást, útmutatást, reménységet! Köszönöm a gyászoló családnak elhunyt testvérünk emlékére gyülekezetünknek küldött adományokat. ■ Köszönöm Rózsahegyílda és Pál testvéremnek a szakácsi szolgálatukat, Mezősi Lajosnak a süteményadományait, és azon test-

